

Avalik kiri

Eesti hääletamine 77. Maailma Terviseassambleel rahvusvaheliste tervise-eeskirjade muudatuste ja pandeemialeppe poolt on vastuolus tervise-eeskirjade artikkel 55-ga

Lugupeetud Terviseminister Riina Sikkut

Maailma Terviseorganisatsiooni (edaspidi WHO) **rahvusvaheliste tervise-eeskirjade** (edaspidi tervise-eeskirjade, IHR – *International Health Regulations*) muudatuste ja **pandeemialeppe** hääletamine liikmesriikide poolt on plaanitud 77. Maailma Terviseassambleele, mis toimub 27. mai – 1. juuni 2024.

Kui **tervise-eeskirjade muudatused** võetakse vastu Terviseassambleel, jõustuksid need Eestis automaatselt vaikumisi ja need ei vajaks ratifitseerimist Riigikogu poolt.

Kui aga **pandeemialepe** Terviseassambleel vastu võetakse, esitatakse see heaks kiitmiseks Vabariigi Valitsusele ning seejärel ratifitseerimiseks Riigikogule.

Eesti ei tohiks osaleda hääletusel **77. Maailma Terviseassambleel tervise-eeskirjade muudatuste** osas, kuna **WHO on** rikkunud samade **tervise-eeskirjade**¹ artikli 55 lõiget 2. Vastavalt nimetatud lõikele **peab WHO peadirektor edastama tervise-eeskirjadesse planeeritud muudatuste**² lõpliku teksti kõikidele osalisriikidele **vähemalt neli kuud enne Terviseassamblee** toimumist, samuti ei tohiks hääletada **pandeemialepingu**³ üle, mille materiaalne ulatus ja institutsiooniline raamistik kattub tervise-eeskirjade muudatustega.

WHO peadirektor ei ole nõutud dokumente ettenähtud tähtajaks (27. jaanuar 2024) edastanud ega reageerinud korduvatele järelepärimistele. Seetõttu ei ole liikmesriikidel võimalik kujundada oma seisukohta planeeritavate muudatuste osas.

Rahvusvaheliste tervise-eeskirjade muudatuste² viimane avalik versioon on avaldatud 17. aprill 2024 ja pole teada, mida lõplik variant sisaldab. Meile teadaolevalt tervise-eeskirjade muudatuste töörühma koosolekud veel käivad. **Rahvusvahelistesse tervise-eeskirjade muudatuste kavandisse**² on siia maani teadaolevalt sisse viidud enam kui 300 muudatust, millest osa on õiguslikult siduvad ja väga laia mõjuga. Vaatamata liikmesriikide infosulus hoidmisele **planeeritakse tervise-eeskirjade muudatused hääletusele panna juba paari nädala pärast 2024. aasta maikuus.**

Kavandatavate muudatuste dokumenti pole eesti keelde tõlgitud ning selle üle pole Eestis toimunud ühtegi avalikku arutelu ning nende mõju kodanike igapäevaelule, õigustele ja kohustustele pole elanikkonnaga arutatud.

Kavandatavate **tervise-eeskirjade muudatuste ettepanekud**² on suurelt osalt Eesti Vabariigi põhiseadusega vastuolus. Võimaliku rakendamise tulemusena näeme kodanikena ohtu kaotada õigus kehalisele puutumatusele, liikumisvabadusele, sõnavabadusele ja teistele põhiõigustele.

Lisame oma pöördumisele **Austria Global Health Responsibility Agency avaliku kirja**⁴ WHO peadirektorile seoses Rahvusvaheliste tervise-eeskirjade¹ (2005) artikli 55 rikkumisega, kus antud agentuur toob välja, et **Maailma Terviseassambleel on seaduslik kohustus järgida tervise-eeskirjade¹ artiklit 55 lõige 2**, seda eirates läheb WHO tegevus vastuollu kehtivate eeskirjadega.

01.mai 2024 kirjutasid **49 vabariiklasest senaatorit president Bidenile kirja**⁵, nõudes, et ta võtaks tagasi USA toetuse WHO pandeemialepingule ja rahvusvaheliste tervise-eeskirjade muudatustele. Senaatorid juhivad tähelepanu sellele, et need kaks dokumenti annavad WHO peadirektorile volitused kuulutada ühepoolselt välja tervisealased hädaolukorrad; laiendavad WHO võimu riikide üle, rikkudes nende suveräänsust ja sekkuvad sõnavabadusse.

USA senaatorite kirjale järgnes 08. mail 22 osariigi peaprokuröride kiri⁶ President Bidenile, et USA ei tohi lubada WHO-le võimu loovutamist, mille peadirektor saab piirata kodanike õigust sõnavabadusele, eraelu puutumatusele, liikumisele (piiriülesele reisimisele) ja teadlikule nõusolekule.

Lisaks Ühendkuningriik keeldub ühinemast Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) pandeemialeppega, kuna peaks seetõttu ära andma viiendiku oma vaktsiinidest, vahendab 9.05.2024 err.ee⁷ väljaannet The Telegraph.

16. aprillil võeti Hollandi parlamendi enamushäältega vastu Mona Keijzer'i ettepanek⁸ lükata WHO tervise-eeskirjade muudatuste ning uue pandeemialepingu heakskiitmine edasi või keelduda neist täielikult ja otsus saadeti valitsusele täitmiseks⁹.

Seoses eelpooltooduga palume Teiega kohtumist enne 20.05. 2024, et selgitada täpsemalt oma pöördumise sisu ja võimalikke lepingutega seotud probleeme Eesti jaoks.

World Council for Health Estonia MTÜ juhatus

09. mai 2024, Tallinn

info@wchestonia.ee

1. INTERNATIONAL HEALTH REGULATIONS (2005)
<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/246107/9789241580496-eng.pdf>
2. Working Group on Amendments to the International Health Regulations (2005) (WGIHR)
Proposed Bureau's text for Eighth WGIHR Meeting, 22–26 April 2024 17 April 2024
https://apps.who.int/gb/wgihhr/pdf_files/wgihhr8/WGIHR8_Proposed_Bureau_text-en.pdf
3. Proposal for the WHO Pandemic Agreement, 22 April 2024
https://apps.who.int/gb/inb/pdf_files/inb9/A_inb9_3Rev1-en.pdf

4. Open Letter concerning WHO's statement on Art. 55 para. 2 IHR in violation of the rule of law Global Health Responsibility Agency, Austria, 01 May 2024 https://www.ghr.agency/wp-content/uploads/2024/05/New-open-letter-GHRA-1.May_public.pdf
5. USA senaatorite kiri President Bidenile, Washington, 01. mai 2024 https://sovereigntycoalition.org/wp-content/uploads/2024/05/WHO-letter-to-Biden-signed_5-1-24.pdf?utm_source=substack&utm_medium=email
6. USA 22 osariigi peaprokuröri kiri President Bidenile 08. mai 2024 https://www.scribd.com/document/730622968/2024-05-08-WHO-Letter-Final#from_embed
7. Ühendkuningriik keeldub ühinemast ülemaailmse vaktsiinilepinguga, 08. mai 2024 <https://www.err.ee/1609336692/uhendkuningriik-keeldub-uhinemast-ulemaailmse-vaktsiinilepinguga>
8. Hollandi parlamendi liige Mona Keijzer esitab ettepaneku WHO lepingute peatamiseks <https://rumble.com/v4py8ct-hollandi-parlamendi-liige-mona-keijzer-esitab-ettepaneku-who-lepingute-peat.html>
9. <https://www.telegraaf.nl/nieuws/5242650/kamer-nederland-moet-uitstel-vragen-voor-stemmen-over-pandemieverdrag-who>